

prima instanță: V. Ghedreuțan
instanța de apel: I. Grosu, A. Corcenco, D. Corolevschi

nr. 2ra-46/17

DECIZIE

25 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Nelea Stratu

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Nelei Stratu împotriva lui Marian Stratu cu privire la majorarea cuantumului pensiei alimentare pentru întreținerea copilului minor și acțiunea reconvențională depusă de Marian Stratu împotriva Nelei Stratu privind încasarea pensiei de întreținere a fostului soț

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 18 august 2016, prin care a fost admis apelul declarat de Marian Stratu modificată hotărârea primei instanțe în partea majorării cuantumului pensiei de întreținere

constată:

La 30 octombrie 2015, Nelea Stratu a depus cerere de chemare împotriva lui Marian Stratu cu privire la majorarea cuantumului pensiei alimentare pentru întreținerea copilului minor.

În motivarea acțiunii a invocat că prin hotărârea Judecătoriei Drochia din 10 noiembrie 2011 în beneficiul ei a fost încasată pensie alimentară pentru întreținerea copilului minor Alexandru Stratu, născut la 20 decembrie 1998, în sumă bănească fixă în mărime de 150 lei lunar, începând cu 09 august 2011.

Remarcă că în legătură cu situația materială dificilă, copilul a crescut, astfel că ea suportă cheltuieli mai mari, fiul Alexandru Stratu își face studiile la Școala Profesională din or. Rîșcani, iar pentru întreținerea lui sunt necesare sume considerabile.

Sușține că pensia alimentară este foarte mică din care considerente pretinde la modificarea cuantumului pensiei alimentare.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 74, 75, 76 Codul familiei, art. 5, 166-168, 256 CPC.

Solicită admiterea acțiunii, majorarea cuantumului pensiei alimentare, încasarea de la Marian Stratu pensia alimentară pentru întreținerea copilului minor

Alexandru Stratu în sumă bănească fixă în mărime de 900 lei până la majoratul copilului.

La data de 30 noiembrie 2015, Marian Stratu a depus acțiune reconvențională împotriva Nelei Stratu cu privire la scutirea de la plata pensiei de întreținere a copilului minor și încasarea pensiei de întreținere a fostului soț.

În motivarea acțiunii reconvenționale a indicat că fiul Alexandru Stratu își face studiile la școala profesională și beneficiază de o bursă de 330 lei lunar din care considerente argumentul Nelei Stratu că are cheltuieli suplimentare pentru întreținerea fiului este nejustificată.

Menționează că reclamanta nu a prezentat instanței probe în susținerea solicitării de majorare a pensiei alimentare.

Explică că în timpul traiului în comun fosta soție Stratu Nelea n-a lucrat nicăieri, el a fost unicul întreținător în familie și a fost nevoit să muncească în condiții grele, mai mult fizic, iar în rezultatul eforturilor fizice de muncă pentru dobândirea surselor de existență, nu a cruțat sănătatea, a urmat un singur scop de a acorda familiei sale condiții bune de viață, prin urmare a devenit invalid de gr. II.

Astfel, după ce s-a agravat starea sănătății, avea nevoie de sprijin și îngrijire, devenind invalid de gr. II, iar fosta soție nu dorea să-i acorde sprijin, îl șantaja cu divorțul.

Indică că instanța de judecată a stabilit domiciliul copilului minor cu reclamanta și a încasat din contul său în beneficiul ultimei pensii în sumă de 150 lei lunar din pensia sa.

Menționează că din pensia primită nu reușea să facă față cheltuielilor, iar pentru a se întreține și pentru a-și apăra drepturile în diferite acțiuni nejustificate înaintate în instanța de judecată de către Nelea Stratu, a fost nevoit să împrumute sume de bani.

Evidențiază că în prezent primește pensie de invaliditate în sumă de 742,50 lei și suport financiar în sumă de 120 lei, însă cheltuielile pentru trai, medicamente, alimentare și întreținere depășesc cu mult această sumă de bani.

Solicită admiterea acțiunii reconvenționale, scutirea lui totală de la plata pensiei de întreținere a copilului minor Alexandru Stratu născut la 20 decembrie 1998, în legătură cu agravarea stării sănătății și agravarea stării sale materiale, încasarea din contul Nelei Stratu în beneficiul lui a sumei de 900 lei lunar, cu titlu de pensie de întreținere a fostului soț, pe motiv că a devenit invalid și inapt de muncă în timpul căsătoriei cu Nelea Stratu și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Drochia din 29 februarie 2016, acțiunea a fost admisă parțial, a fost modificat cuantumul pensiei alimentare încasat prin hotărârea judecătorei Drochia din 10 noiembrie 2011 fiind dispusă încasarea de la Marian Stratu în beneficiul Nelei Stratu pensie alimentară pentru întreținerea fiului Alexandru în sumă de 850 lei lunar, începând cu data depunerii cererii în instanța de judecată 30 octombrie 2015 și până la schimbarea situației materiale și familiale ale părților, însă nu mai târziu de majoratul copilului.

A fost încasat de la Marian Stratu în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 306 lei.

A fost respins ca fiind neîntemeiată cererea reconvențională înaintată de Marian Stratu către Nelea Stratu privind încasarea pensiei de întreținere a fostului soț.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 18 august 2016, a fost admis apelul declarat de Marian Stratu, modificată hotărârea primei instanțe în partea privind majorarea cuantumului pensiei de întreținere cu micșorarea cuantumului de la 850 lei la 250 lei, a fost micșorată taxa de stat de la 306 lei la 150 lei și menținută hotărârea în partea respingerii cererii reconvenționale.

La 20 octombrie 2016, Nelea Stratu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Explică că în instanța de fond s-a constatat faptul că pârâtul are venituri lunare mai bune, deoarece lucrează în construcții.

Indică că Marian Stratu ascunde datele despre veniturile și locurile de muncă.

Evidențiază că la 31 ianuarie 2011 Marian Stratu a înaintat cerere de chemare în judecată privind desfacerea căsătoriei și determinarea domiciliului copilului comun unde a indicat că dispune de condiții materiale suficiente pentru a-i asigura un nivel de trai decent și adecvat, pentru sănătate, dezvoltare fizică, intelectuală și spirituală, educare învățătura și pregătirea profesională a copilului, dispunând în același timp și de certificatul de invalid de gradul II, eliberat în anul 2003.

Concretizează că același certificat de invalid, Marian Stratu îl depune în referință la cererea de chemare în judecată privind încasarea pensiei alimentare pentru întreținerea copilului și își schimbă depozițiile că este invalid, că nu lucrează și starea materială nu-i permite de a achita pensia alimentară.

Susține că în luna decembrie 2011 Marian Stratu a încheiat contract de asistență juridică de sume exagerat de mari, ceea ce confirmă faptul că Marian Stratu dispune de surse materiale suficiente și dispune de venituri lunare mai bune.

Afirmă că în timpul de față ea se află în concediu de maternitate are la întreținere copil mic cu vârsta de o lună și consideră că instanța de apel urma să cerceteze obligatoriu și situația sa materială dificilă.

Consideră că instanța de apel nu a luat în considerație prevederile art. 27 al Convenției dreptului copilului, precum că părinților le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare copilului.

În acest context, susține că instanța de fond corect a modificat cuantumul pensiei alimentare și a încasat de la Marian Stratu suma de 850 lei lunar.

Prin referința depusă la 12 decembrie 2016, prin intermediul Oficiului Poștal, Marian Stratu a solicitat respingerea recursului declarat de Nelea Stratu.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 02 septembrie 2016, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 160) și care a fost recepționată de către recurent la 07 septembrie 2016 (f. d. 162).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 18 august 2016, în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Materialele cauzei denotă că Marian Stratu și Nelea Stratu au înregistrat căsătoria la 06 noiembrie 1996, iar din căsătorie s-a născut copilul Alexandru Stratu la 20 decembrie 1998.

Este cert și faptul că prin hotărârea Judecătoriei Drochia din 08 august 2011, căsătoria încheiată între Marian Stratu și Nelea Strau a fost desfăcută, iar domiciliul copilului Alexandru Stratu născut la 20 decembrie 1998 a fost stabilit cu mama sa Nelea Stratu (f. d. 55-56).

Prin hotărârea Judecătoriei Drochia din 10 noiembrie 2011, a fost încasat de la Marian Stratu în beneficiul Nelei Sratu pensie alimentară pentru întreținerea fiului Alexandru, născut la 20 decembrie 1975, în sumă de 150 lei lunar, începând cu data de 09 august 2011 și până la schimbarea situației materiale și familiale ale părților, însă nu mai târziu de majoratul copilului (f. d. 4 verso).

Înaintând cererea de chemare în judecată împotriva lui Marian Stratu, Nelea Stratu a solicitat majorarea cuantumului pensiei alimentare, prin încasarea de la Marian Stratu a pensiei alimentare pentru întreținerea copilului minor Alexandru Stratu în sumă bănească fixă în mărime de 900 lei până la majoratul copilului.

La rândul său, Marian Stratu înaintând acțiune reconvențională împotriva Nelei Stratu a solicitat scutirea lui totală de la plata pensiei de întreținere a copilului minor Alexandru Stratu născut la 20 decembrie 1998, în legătură cu agravarea stării sănătății și agravarea stării sale materiale, încasarea din contul Nelei Stratu în beneficiul lui a sumei de 900 lei lunar, cu titlu de pensie de întreținere a fostului soț, pe motiv că a devenit invalid și inapt de muncă în timpul căsătoriei cu Nelea Stratu și încasarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii inițiale, a modificat cuantumul pensiei alimentare încasat prin hotărârea judecătoriei Drochia din 10 noiembrie 2011 fiind dispusă încasarea de la Marian Stratu în beneficiul Nelei Stratu pensie alimentară pentru întreținerea fiului Alexandru în sumă de 850 lei lunar, începând cu data depunerii cererii în instanța de judecată 30 octombrie 2015 și până la schimbarea situației materiale și familiale ale părților, însă nu mai târziu de majoratul

copilului. A fost încasat de la Marian Stratu în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 306 lei. A fost respinsă ca fiind neîntemeiată cererea reconvențională înaintată de Marian Stratu către Nelea Stratu privind încasarea pensiei de întreținere a fostului soț.

Judecând apelul declarat de Marian Stratu, instanța de apel l-a considerat întemeiat și, admitându-l a modificat hotărârea primei instanțe în partea privind majorarea cuantumului pensiei de întreținere cu micșorarea cuantumului încasat de la 850 lei la 250 lei și a micșorat taxa de stat de la 306 lei la 150 lei, în rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

După cum rezultă din recursul declarat de către Nelea Stratu, ultima invocă dezacordul cu decizia instanței de apel doar în partea ce ține de cuantumul pensiei încasate pentru întreținerea copilului minor.

Conform art. 74 alin. (1) Codul familiei, părinții sunt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material.

Conform art. 76 alin. (1) Codul familiei, în cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu și /sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu și /sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și /sau alte venituri, precum și în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și /sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă și sub forma unei cote din salariu și /sau alte venituri conform art. 75.

Iar, potrivit art. 110 Codul familiei, în cazul în care starea materială sau familială a uneia dintre părți s-a schimbat, instanța judecătorească, luând în considerare și alte circumstanțe importante ale părților, este în drept, la cererea oricăreia dintre ele, să modifice cuantumul pensiei de întreținere sau să-l scutească pe debitorul întreținerii de plata acesteia.

Raportând prevederile legale la caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că atât prima instanță, cât și instanța de apel corect au ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii și necesitatea de a modifica cuantumul pensiei de întreținere încasat în beneficiul Nelei Stratu pentru copilul minor Alexandru Stratu prin hotărârea Judecătoriei Drochia din 10 noiembrie 2011, ori pensia de întreținere stabilită prin hotărârea menționată în sumă de 150 lei, evident nu acoperă cheltuielile minime necesare pentru întreținerea copilului.

Totodată, instanța de recurs constată că atât prima instanță, cât și instanța de apel incorect au stabilit cuantumul pensiei de întreținere încasat de la Marian Stratu în beneficiul Nelei Stratu.

Astfel, se va reține că, într-adevăr, conform datelor Biroului Național de Statistică pentru anul 2015, minimul de existență a unui copil minor în vârstă de la 7 până la 17 ani constituie suma de 1823,8 lei, ce prin prisma art. 74 alin. (1) Codul familiei, fiecărui părinte ar reveni câte 911,9 lei.

În același timp, instanța de recurs remarcă că, conform certificatului anexat la materialele pricinii, Marian Stratu este încadrat în gradul doi de invaliditate fără termen, activitatea de muncă nefiindu-i recomandată (f. d. 26).

La fel, în cadrul examinării pricinii s-a mai constatat că venitul lunar al lui Marian Stratu constituie suma de 862,5 lei.

Ca consecință, se evidențiază ca corectă constatarea instanței de apel că stabilirea de către prima instanță a sumei de întreținere a copilului în mărime de 850 lei cu încasarea acesteia de la Marian Stratu, l-ar pune pe ultimul într-o situație dificilă materială.

Or, argumentul recurentei Nelea Stratu precum că Marian Stratu are și alte venituri mai bune, acesta activând în construcții, sunt niște afirmații declarative, în acest sens nefiind prezentate probe pertinente, conform art. 118 alin. (1) CPC, care expres statuează că fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale.

Mai mult că actele cauzei atestă că la momentul înaintării acțiunii de către Nelea Stratu, copilul minor Alexandru Stratu era elev la Școala Profesională or. Rîșcani, fapt confirmat prin certificatul nr. 31 din 22 octombrie 2015, eliberat de Școala Profesională or. Rîșcani, iar certificatul nr. 43 confirmă că Alexandru Stratu își face studiile la Școala Profesională or. Rîșcani de la 01 septembrie 2015 până la 01 iulie 2016 și primește lunar bursă în mărime de 330 lei (f. d. 7, 25).

Pe de altă parte, având în susținere prevederile art. 27 al Convenției dreptului copilului, care indică că părinților le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare copilului, instanța de recurs consideră că și suma stabilită de instanța de apel în mărime de 250 lei lunar, nu este suficientă pentru acoperirea cheltuielilor minime necesare pentru întreținerea copilului.

Mai cu seamă se va menționa că deși, Marian Stratu este încadrat în gradul II de invaliditate și dispune de pensie în mărime de 742,5 lei și un suport financiar de 120 lei lunar, stabilirea cuantumului pensiei de întreținere de 250 lei, ar leza substanțial interesele copilului minor și ar pune recurenta într-o situație materială mai defavorabilă față de intimat.

În acest aspect se va menționa că la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor, instanța de apel urma să țină cont și de dispozițiile art. 58 alin. (1) și art.74 alin. (1) Codul familiei, care expres prevăd că părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

Tot aceste dispoziții se conțin și în art.18 alin. (1) din Legea privind drepturile copilului nr.338 din 15 decembrie 1994, care prevede că ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

La acest segment se vor menționa și prevederile art. 18 alin. (1) din Convenția internațională din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, stipulează expres că statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit

căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

Drept urmare, întru respectarea dezideratelor descrise mai sus, urmează a ține cont de principiul interesului superior al copilului consacrat la art. 9 din Convenția cu privire la drepturile copilului la care Republica Moldova este parte, de menținerea echilibrului drepturilor copiilor al ambilor părinți care nu se află în relație de căsătorie precum și de proporționalitatea cuantumului pensiei de întreținere pentru fiecare copil în parte.

În asemenea împrejurări, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră că cuantumul pensiei, ce urmează a fi încasat de la Marian Stratu în beneficiul Nelei Stratu, pentru întreținerea fiului Alexandru Stratu, constituie suma de 500 lei lunar.

Față de cele ce preced și având în vedere faptul că circumstanțele pricinii au fost constatate de către instanța de apel, verificarea suplimentară a cărorva dovezi nefiind necesară, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Nelea Stratu, de a casa parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, în partea modificării cuantumului pensiei alimentare pentru întreținerea copilului minor și încasării taxei de stat și de a pronunța în partea dată o nouă hotărâre prin care a admite acțiunea și a modifica cuantumul pensiei pentru întreținerea fiului Alexandru Stratu, încasat de la Marian Stratu în beneficiul Nelei Stratu prin hotărârea Judecătoriei Drochia din 10 noiembrie 2011 de la 150 lei până la 500 lei lunar și a încasa de la Marian Stratu în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 180 lei.

Dat fiind faptul că în rest decizia instanței de apel și hotărârea instanței primei instanțe nu au fost contestate cu recurs, instanța de recurs consideră inoportun, prin prisma prevederilor art. 442 alin. (1) CPC, de a se expune cu privire la legalitatea acestora în partea necontestată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Nelea Stratu.

Se casează parțial decizia Curții de Apel Bălți din 18 august 2016 și hotărârea Judecătoriei Drochia din 29 februarie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Nelei Stratu împotriva lui Marian Stratu cu privire la majorarea cuantumului pensiei alimentare pentru întreținerea copilului minor și acțiunea reconvențională depusă de Marian Stratu împotriva Nelei Stratu privind încasarea pensiei de întreținere a fostului soț și anume în partea majorării cuantumului pensiei alimentare pentru întreținerea copilului minor și încasării taxei de stat și se pronunță în partea dată o nouă hotărâre prin care:

Se admite cererea de chemare în judecată a Nelei Stratu împotriva lui Marian

Stratu cu privire la modificarea cuantumului pensiei alimentare pentru întreținerea copilului minor.

Se modifică cuantumul pensiei pentru întreținerea fiului Alexandru Stratu, născut la 20 decembrie 1998, încasat de la Marian Stratu în beneficiul Nelei Stratu, prin hotărârea Judecătoriei Drochia din 10 noiembrie 2011, în mărime bănească fixă de la 150 (una sută cincizeci) lei până la 500 (cinci sute) lei lunar, începând cu 30 octombrie 2015 și până la schimbarea situației materiale, dar nu mai târziu de majoratul copilului.

Se încasează de la Marian Stratu în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 180 (una sută optzeci) lei.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Ala Cobăneanu